

המבול והבלילה

מחנך לאחדות, להתחשבות, לגיבול ולגיבוש החברה האנושית מתוך המשבר אליו הגיעה.

הקב"ה מצא פתרון להמשכיות החיים בעולם, למרות המבול, ע"י הישרדות האנושות והחי בתוך תיבת נח, אך לא מורה לו להציל את הדומם והצומח. זאת, על אף שהצומח בישר את התחדשות היקום והמצויאות. ע"י ההוראה להציל דווקא "מכל החי מכל בשר", הקב"ה מבקש לומר כי יסוד ושורש קיום העולם הוא דווקא המוסר של החיים.

המים הם כוח החיות של הבריאה כולה: משקים, מרווים ומביאים לפריחה ולשיגשוג, אך כשהם ניתנים בכמויות אדירות, הם מוחקים כל מה שעומד בדרכם

את ה"יחד" החברתי והאחוה צריכה להשיג האנושות החדשה בהתאם לנבואתו של ישעיה: "וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי ירבץ". הבורא יתברך בחר להתערב ולאחד את החברה האנושית והחי, שהרי העליונים ניוונים מהחיות של מטה, כמו שנאמר "תנו עוז לא-לוהים". רש"י מציין במפורש שהמבול ירד ועירבב הכל מהגבוה לנמוך, כדי להזכיר לנו כי כאשר אנו מנסים להפריד בין שכבות החברה, יגיע הגורם האחראי ויגבש אותנו מחדש ע"י הורדת אלו שחשים עצמם 'עליונים'.

כברואיו של הקב"ה אנו צריכים להגיע לאחוה ול"יחד", להיות מגובשים ובלולים כמנחה בלולה המאחדת את סך מרכיביה, על אף השוני העצום בינם, מאוחדים כמנחה חדשה לה'.

פרשת נח פותחת באחד הסיפורים המוכרים ביותר בחברות האנושיות: מים רבים השוטפים כל דבר העומד בדרכם ומוחקים הכל. הרושם העולה מפרשת נח וסיפור המבול, הוא תחושה של פיספוס והחמצה של ייעוד הבריאה עד כי "ניחמתי כי עשיתים". האנושות החמיצה ופיספסה את ייעודה, בכך שהגיעה לשפל המדרגה המוסרית-חברתית ושינוי הנורמות החברתיות, כך שאכזריות, חוסר רחמנות ואי התחשבות, נחשבו לדברים מקובלים עד מאוד. לא רק נפש האדם הפרטי הושחתה משינוי הנורמות, אלא גם הסיכוי לחברה טובה ומוסרית נעלם אף הוא עם ריבוי מקרי הגזל, החמס, עיוות הדין ועיוות היחסים בין האדם והחי.

התגובה הא-לוהית להחמצה של הבריאה הייתה מבול, שנראה כצעד מתבקש של מחיית כל היש מעל פני האדמה ולהתחיל מחדש. אך האם יתכן כי אותו שטף מים רבים שהשמיד את כל היקום, גם נועד לחנך את החברה האנושית הבאה אחרי דור המבול? האם המבול עצמו הוא חלק מתיקון העולם?

המים, אליהם נמשלה התורה, הם כוח החיות של הבריאה כולה, ובהם תלויה הישרדותם של בני האדם ובעלי החיים. כאשר המים זורמים בנחת, הם משקים, מרווים ומביאים לפריחה ולשיגשוג, אך כאשר הם ניתנים ארצה בכמויות אדירות, הם מוחקים כל דבר העומד בדרכם, ויוצרים בילבול גדול. בילבול הזה לזה שנוצר כאשר כוחות החיים והתחרותיות של אנשי דור המבול יצאו מפרופורציה והביאו להרס ולהשחתת המוסר, החברה והבריאה.

רש"י מבאר לנו כי המילה מבול מורה על התבלות ובילבול של המציאות. מבול עושה פעולה כפולה - גם מבלה והורס וגם יוצר דבר חדש ומעורבב, בלילה חדשה ממה שקדם לה. אם הפריקה המוסרית שהובילה למבול הייתה פירוק החברה, הרי המבול הכולל